

TƯ TƯỞNG ĐOÀN KẾT TRONG DI CHÚC CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

TS. LƯƠNG VĂN TÁM

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh có nhiều bài nói, bài viết về đoàn kết, mà tư tưởng chủ đạo, xuyên suốt là: Đoàn kết là sức mạnh, đoàn kết là thắng lợi; đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết/Thành công, thành công, đại thành công... Trong lời kêu gọi ở Lễ mừng Quốc khánh 2-9-1955, Người chỉ rõ: “Đoàn kết là một lực lượng vô địch. Lực lượng đoàn kết đã giúp Cách mạng tháng Tám thành công. Lực lượng đoàn kết đã giúp kháng chiến thắng lợi. Lực lượng đoàn kết sẽ động viên nhân dân từ Bắc đến Nam đấu tranh thực hiện hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ trong cả nước”. Hay trong Lời kết thúc buổi ra mắt của Đảng Lao động Việt Nam ngày 3-3-1951, Hồ Chí Minh đã thay mặt Đảng tuyên bố trước toàn thể dân tộc: “Mục đích của Đảng Lao động Việt Nam có thể gồm trong 8 chữ là: ĐOÀN KẾT TOÀN DÂN, PHỤNG SỰ TỔ QUỐC”. Và đặc biệt đến cuối đời, trong *Di chúc*, Người vẫn còn再三 trở cảnh dận: “Đoàn kết là một truyền thống cực kỳ quý báu của Đảng và của dân ta. Các đồng chí từ Trung ương đến các chi bộ cần phải giữ gìn sự đoàn kết nhất trí của Đảng như giữ gìn con ngươi của mắt mình”.

Quả thật, đoàn kết trong Đảng là sức mạnh, làm nên sức mạnh của Đảng và để xây dựng Đảng thật sự trong sạch, vững mạnh thì theo Hồ Chí Minh, đoàn kết thống nhất trong Đảng là một vấn đề có tính nguyên tắc, tính quy luật. Vì vậy, xây dựng và giữ gìn sự đoàn kết thống nhất trong Đảng luôn được Người coi là mục tiêu, nhiệm vụ hàng đầu, là vấn đề có ý nghĩa chiến lược của Đảng, của cách mạng. Có đoàn kết, mà trước hết là đoàn kết trong Đảng, thì cách mạng mới thành công, như Người đã đúc kết và khẳng định trong *Di chúc*: “Nhờ đoàn kết chặt chẽ, một lòng một dạ phục vụ giai cấp, phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc, cho nên từ ngày thành lập đến nay, Đảng ta đã đoàn kết, tổ chức và lãnh đạo nhân dân ta hăng hái đấu tranh từ thắng lợi này đến thắng lợi khác”. Song song đó, Người còn chỉ rõ sự đoàn kết trong Đảng phải là sự nhất trí, thống nhất trong tư tưởng và hành

động, không phải đoàn kết hình thức, giả tạo, đoàn kết là phải thống nhất, trước sau như một, phải dựa trên cơ sở, nền tảng chủ nghĩa Marx – Lenin, đường lối cách mạng của Đảng và lợi ích của dân tộc.

Qua 50 năm thực hiện *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng ta luôn coi trọng, giữ gìn và phát huy sự đoàn kết thống nhất trong Đảng như Người đã căn dặn. Nhờ đó, Đảng đã quy tụ và phát huy được sức mạnh toàn dân, tạo nên sức mạnh tổng hợp để hoàn thành nhiệm vụ lãnh đạo đất nước mà nhân dân đã tin tưởng và giao phó. Trong nhiều kỳ Đại hội Đảng, vấn đề đoàn kết thống nhất đều được nghiêm túc đặt ra, được xem xét, đánh giá một cách toàn diện và sâu sắc. Trong Điều lệ Đảng Cộng sản Việt Nam do Đại hội lần thứ IV thông qua, đã được sửa đổi, bổ sung tại Đại hội lần thứ V, VI đều khẳng định: “Đảng coi việc giữ gìn *đoàn kết nhất trí* trong Đảng trên cơ sở đường lối chính trị và nguyên tắc tập trung dân chủ là sinh mệnh của Đảng, và kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, chống mọi biểu hiện chia rẽ, bè phái trong Đảng”.

Đến Đại hội VI, Đảng ta rút ra 4 bài học kinh nghiệm quý báu, trong đó có bài học về tăng cường sự đoàn kết nhất trí, sự thống nhất ý chí và hành động trong Đảng. Đại hội lần thứ VIII nhấn mạnh: “Đoàn kết thống nhất trong Đảng, trước hết là ở cơ quan lãnh đạo, có ý nghĩa quyết định sự thành công của cách mạng. Cán bộ, đảng viên giữ gìn sự đoàn kết thống nhất trong Đảng trên cơ sở đường lối chính trị, nguyên tắc tổ chức và tình yêu thương đồng chí”. Đại hội IX, Đảng yêu cầu: “Từng đảng bộ giữ vững sự đoàn kết thống nhất trong tập thể lãnh đạo. Đối với những cấp ủy, tổ chức đảng vi phạm nguyên tắc tập trung dân chủ, cán bộ lãnh đạo độc đoán, chuyên quyền, kéo bè, kéo cánh, gây mất đoàn kết nội bộ, cấp ủy cấp trên phải chỉ đạo kiểm điểm làm rõ đúng sai, xử lý nghiêm những người có khuyết điểm”. Nghị quyết đại hội XII của Đảng tiếp tục khẳng định: “Đoàn kết trong Đảng là hạt nhân, là cơ sở vững chắc để xây dựng khối đại đoàn kết dân tộc”.

Tuy nhiên, khi đất nước ta bước vào thời kỳ đổi mới, do sự tác động của kinh tế thị trường và một số trào lưu tư tưởng phi marxist phương Tây, một bộ phận cán

bộ, đảng viên có xu hướng chạy theo chủ nghĩa cá nhân; một số tổ chức đảng có biểu hiện mất đoàn kết nội bộ, chưa tôn trọng và thực hiện chưa đúng nguyên tắc tập trung dân chủ, tập thể lãnh đạo cá nhân phụ trách, tự phê bình và phê bình... Có cơ sở đảng thực hiện các nguyên tắc trên một cách qua loa, hời hợt, hình thức, có cơ sở còn lợi dụng các nguyên tắc sinh hoạt đảng để chia bè kéo cánh, gây mất uy tín của nhau, làm cho nội bộ Đảng chia rẽ, mất đoàn kết nghiêm trọng. Điều đó thể hiện ở một số điểm như :

- Một số cán bộ, đảng viên mất lập trường tư tưởng chính trị, không tin vào chủ nghĩa Marx – Lenin, cho rằng chủ nghĩa Marx – Lenin đã lỗi thời, nhất là trong bối cảnh chủ nghĩa xã hội hiện thực khủng hoảng như hiện nay. Họ còn lợi dụng các trang mạng xã hội để tuyên truyền những quan điểm sai trái, phi chính thống làm mất lòng tin, chia rẽ trong nội bộ Đảng và nhân dân

- Cố tình xuyên tạc, phá hoại các nguyên tắc tổ chức của Đảng; có người cho rằng nguyên tắc tập trung dân chủ là độc đoán, chuyên quyền, gây phe phái tranh dành quyền lực. Không thực hiện tự phê bình và phê bình nghiêm túc, bình xét phân loại đảng viên qua loa, đại khái, dễ người, dễ ta. Ý thức chấp hành tổ chức, kỷ luật thấp nên có nhiều cán bộ, đảng viên vi phạm kỷ luật dẫn đến nguy cơ mất đoàn kết trong Đảng, vi phạm kỷ cương phép nước.

- Trong quá trình chuẩn bị và tiến hành các kỳ Đại hội Đảng, các thế lực thù địch tận dụng mọi khả năng, điều kiện, hình thức để công kích các hoạt động của các tổ chức và xuyên tạc văn kiện của các đại hội...Họ không từ mọi thủ đoạn bôi nhọ, nói xấu, chỉ trích cán bộ của Đảng, Nhà nước, gây hoài nghi, thiếu tin tưởng, chia rẽ đội ngũ cán bộ, tổ chức đảng với các tổ chức khác trong hệ thống chính trị

- Lợi dụng những cán bộ, đảng viên bất mãn, thoái hóa, biến chất hoặc bị khai trừ khỏi Đảng để tuyên truyền chống Đảng, chống chế độ, kích động tâm lý, khoét sâu những khuyết điểm trong quá trình hoạt động của Đảng nhằm gây mất đoàn kết trong Đảng và nhân dân.

Khi bàn về chủ nghĩa cá nhân, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định do cá nhân chủ nghĩa mà phạm nhiều sai lầm như ngại khó, ngại khổ, tham ô, tham

những, kéo bè kéo cánh, lợi ích nhóm, lãng phí, xa hoa, tham danh trục lợi, thích địa vị quyền hành, chạy chức, chạy quyền, tự cao tự đại, coi thường tập thể, xa rời nhân dân, độc đoán chuyên quyền. Đó là những nguyên nhân gây mất đoàn kết trong Đảng, gây chia rẽ giữa Đảng và nhân dân, phương hại đến lợi ích quốc gia.

Nhằm thực hiện *Di chúc* của chủ tịch Hồ Chí Minh về đoàn kết trong Đảng, Đảng bộ TP.HCM cần thường xuyên thực hiện những nhiệm vụ:

Một là, các chi bộ phải thực hiện nghiêm túc các nguyên tắc tổ chức, hoạt động của Đảng, nhất là nguyên tắc tập trung dân chủ: thiếu số phục tùng đa số, cá nhân phục tùng tổ chức, cấp dưới phục tùng cấp trên, cán bộ, đảng viên phải chấp hành nghị quyết của Đảng, đồng thời trong Đảng cũng phải thực hành dân chủ rộng rãi, đảm bảo công khai, cởi mở, bình đẳng, dân chủ giữa cấp trên và cấp dưới; kết hợp hài hòa giữa dân chủ gián tiếp và dân chủ trực tiếp, khắc phục bệnh dân chủ hình thức; khắc phục tệ quan liêu, mệnh lệnh, cửa quyền, độc đoán, coi thường ý kiến người khác, coi thường quần chúng nhân dân, song cũng phải ngăn ngừa việc lợi dụng dân chủ để gây rối, mất đoàn kết nội bộ.

Phải quán triệt cho các cơ sở đảng thực hiện tốt nguyên tắc tự phê bình và phê bình, vì đây là cách tốt nhất để củng cố và phát triển sự đoàn kết và thống nhất của Đảng. Các cơ sở đảng phải coi tự phê bình và phê bình là nguyên tắc để phát triển Đảng, qua đó củng cố và tăng cường kỷ luật của Đảng, phát huy dân chủ và giữ gìn sự đoàn kết thống nhất trong Đảng. Trong tự phê bình và phê bình, phát huy vai trò gương mẫu của cán bộ lãnh đạo, quản lý, người đứng đầu; đồng thời, thông qua tự phê bình và phê bình trên tinh thần nêu gương, tự giác, chân thành, thẳng thắn, khách quan, trung thực, không mệnh lệnh, áp đặt để tạo điều kiện gắn kết, đoàn kết chặt chẽ hơn trong cơ sở đảng.

Hai là, cán bộ, đảng viên phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng: trung với nước, hiếu với dân, thật sự cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, có lòng thương yêu con người...để xứng đáng nhiệm vụ cách mạng mà nhân dân giao phó và là hạt nhân của sự đoàn kết dân tộc. Trong công tác cán bộ, phải lựa chọn và xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý, người đứng đầu có đủ phẩm chất đạo

đức và năng lực công tác; luôn thống nhất giữa nói và làm; có vai trò tiên phong, nêu gương, đi đầu trong mọi lĩnh vực, thực sự là trung tâm quy tụ, đoàn kết của mỗi tổ chức đảng, mỗi địa phương, cơ quan, đơn vị; đồng thời nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên, góp phần ngăn chặn các biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống.

Ba là, các cấp bộ đảng phải thực hiện công tác kiểm tra thường xuyên trong nội bộ Đảng. Việc kiểm tra phải khách quan với tinh thần quyết tâm cao, bản lĩnh chính trị vững vàng, đảm bảo đúng nguyên tắc, không có ngoại lệ, để sớm phát hiện những biểu hiện vi phạm những nguyên tắc xây dựng, sinh hoạt đảng, những biểu hiện đoàn kết hình thức...Giải quyết triệt để tình trạng mất đoàn kết nội bộ, bất đồng ý kiến, mâu thuẫn trong nội bộ Đảng có nguy cơ dẫn đến mất đoàn kết trong Đảng...

Bài học cần rút kinh nghiệm để áp dụng vào công việc:

.....

.....

.....